

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 14P/51/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2223201347
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jakubová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2023:2223201347.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda sudkyňou JUDr. Monikou Jakubovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: H. E., U.. XX.XX.XXXX, bytom u navrhovateľky, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Dunajskej Strede, dieťa rodičov - matka: G. E., U.. XX.XX.XXXX, R. XXX XX G. U. O. XXX a otec: G. E., U.. XX.XX.XXXX, R. XXX XX G. U. O. XXX, F.Č.. Ú. Ž., na návrh navrhovateľky: R. E., U.. XX.XX.XXXX, R. XXX XX G. U. O. XXX, o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča, takto

rozhodol:

I. Maloletá H.U. E., U.. XX.XX.XXXX sa zveruje do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky - starej matky, R. E., U.. XX.XX.XXXX, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach, počnúc dňom 05.05.2023.

II. Navrhovateľka je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloletú v rovnakom rozsahu, ako by ju vykonávali rodičia.

III. Matka maloletej je povinná platiť výživné na maloletú H. v nevyhnutnej miere mesačne vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, počnúc dňom 05.05.2023.

IV. Otec maloletej je povinný platiť výživné na maloletú H. v nevyhnutnej miere mesačne vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, počnúc dňom 05.05.2023.

V. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 26.04.2023 sa navrhovateľka domáhala zverenia maloletej do jej náhradnej osobnej starostlivosti, nakoľko jej rodičia nie sú schopní zabezpečiť riadnu starostlivosť. Matka maloletú opustila a zanechala maloletú u nej dňa 21.01.2023. Otec maloletej, navrhovateľkin syn sa o maloletú neuzajíma. Navrhovateľka chce svojej vnučke zabezpečiť plnohodnotný život plný lásky, je ochotná prevziať starostlivosť o maloletú a zabezpečiť jej potrebnú výchovu a riadnu starostlivosť. K návrhu pripojila rodný list maloletej.

2. Neodkladným opatrením súd dočasne odňal maloletú z osobnej starostlivosti rodičov a zveril ju do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, dňom 05.05.2023 (č.l. 16).

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie jednak výsluchom navrhovateľky a kolíznej opatrovníčky a jednak sa oboznámil s obsahom pripojených listinných dôkazov, a to rodným listom maloletého dieťaťa, správou

úradu práce z 02.05.2023 a z 23.06.2023, trestným rozkazom tunajšieho súdu sp.zn. OT/145/2022 z 30.09.2022, uznesením tunajšieho súdu sp.zn. OT/145/2022 z 20.04.2023, rozsudkom tunajšieho súdu sp.zn. 4T/77/2022 z 03.04.2023, vyjadrením otca maloletej, lustráciou v registri sociálnej poisťovne, lustráciou v registri ZVJS, správou obce G. U. O. z 09.06.2023, pričom bol zistený nasledovný skutkový stav:

4. Z lustrácie ZVJS (č.l. 33) bolo zistené, že otec maloletej je vo výkone trestu odňatia slobody v Ž. do 12.11.2023 vo veci sp.zn. OT/145/2022 Okresného súdu Dunajská Streda. Jeho žiadosť o odklad výkonu trestu odňatia slobody mu bola zamietnutá. So zverením maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti súhlasil. Matka maloletej opustila v januári 2023 a zanechala ju navrhovateľke. O maloletej sa nezaujíma. Navrhovateľka sa o maloletej riadne stará. Doposiaľ navrhovateľka bola zamestnaná, jej manžel je na invalidnom dôchodku. Obaja sú zdraví a bezúhonní. V domácnosti sa nachádza aj jej syn s nevestou, ktorí majú zamestnanie a tiež sa vedia o maloletej postarať na čas kedy je navrhovateľka v práci. Maloletá je zdravá, je v dispENZárnej starostlivosti G.. K., pekne sa vyvíja, je jej podávaná pestrá strava. Navrhovateľka výchovu maloletej zvláda, má vytvorené skromné, no vhodné podmienky na výchovu a starostlivosť o maloletej.

5. Na nariadené pojednávanie sa nedostavili rodičia maloleteho, nežiadali odročiť pojednávanie, na výzvu súdu nereagovali. Súd nezistil žiadny dôležitý dôvod na odročenie pojednávania, preto s odkazom na ustanovenie § 180 C. s. p. realizoval pojednávanie v ich neprítomnosti.

6. Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZR“), náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba naväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

7. Podľa § 44 ods. 2 ZR, náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

8. Podľa § 44 ods. 3 písm. a) ZR, náhradnou starostlivosťou je zverenie maloleteho dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“).

9. Podľa § 44 ods. 4 ZR, súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloleteho dieťaťa.

10. Podľa § 45 ods. 1 ZR, ak to vyžaduje záujem maloleteho dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloleteho dieťaťa.

11. Podľa § 45 ods. 2 ZR, pri zverení maloleteho dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloleteho dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

12. Podľa § 45 ods. 4 ZR, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloleteho dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloleteho dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

13. Podľa § 45 ods. 6 ZR, rodičia maloleteho dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

14. Podľa § 45 ods. 7 ZR, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloleťmu dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

15. Podľa § 45 ods. 8 ZR, súd pri rozhodovaní o zverení maloleťého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloleťmu dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali osobe, ktorej bolo maloleťé dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

16. Podľa § 46 ods. 1 ZR, maloleťé dieťa možno zveriť do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželom.

17. Podľa § 62 ods. 1 ZR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

18. Podľa § 62 ods. 2 ZR, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

19. Podľa § 62 ods. 3 ZR, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

20. Náhradná starostlivosť nahrádza osobnú starostlivosť rodiča o dieťa v prípade, ak ju rodič nezabezpečuje alebo nemôže zabezpečiť.

21. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že ideálnym stavom je, keď dieťa môže vyrastať v starostlivosti oboch rodičov - matky i otca. Zároveň je však potrebné podotknúť, že základným právom dieťaťa je právo na pokojné a harmonické rodinné prostredie a je povinnosťou oboch rodičov mu takéto prostredie zabezpečiť. V prípade, že medzi rodičmi dieťaťa prichádza k dlhodobejším nezhodám, príp. obaja rodičia alebo jeden z nich sa správa neprimerane a ich spolužitie nevytvára vhodné prostredie pre zdravý rast dieťaťa, je dôvodné, ak sa dieťa zverí aj do starostlivosti inej osoby, v prvom rade blízkej osoby, čoho cieľom je ušetriť dieťa negatívneho vplyvu stresujúceho prostredia.

22. V prípade tejto veci súd dospel k záveru, že sú splnené podmienky na zverenie maloleťého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že maloleťé dieťa pochádza z mimomanželského vzťahu, matka opustila svoje dieťa a žije záhaľčivým spôsobom. Otec maloletej je vo výkone trestu. Toho času rodičia nie sú schopní sa o maloleťú postarať. Podľa názoru súdu navrhovateľka spĺňa všetky osobné predpoklady ustanovené v § 45 ods. 1 Zákona o rodine, najmä zdravotné, osobnostné a morálne a svojím spôsobom života zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v súlade so záujmami maloletej. Rodičia neprejavujú o maloleťú záujem, ani neprispeli žiadnou čiastkou na výživné. Dieťa v domácnosti navrhovateľky je spokojné, navrhovateľka preukázala, že koná v najlepšom záujme dieťaťa a chce maloleťé dieťa ochrániť pred spustnutím.

23. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, súd dospel k záveru, že zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky je v jej záujme a rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

24. V súlade s hore citovaným ustanovením § 45 ods. 8 Zákona o rodine a § 62 Zákona o rodine, bolo nevyhnutné upraviť taktiež vyživovaciu povinnosť k maloleťmu dieťaťu zo strany matky ako aj otca. Súd pri rozhodovaní o určení výšky vyživovacej povinnosti oboch rodičov k maloleťmu dieťaťu vychádzal zo skutočnosti, že matka, aktuálne nemá riadne zamestnanie, je bez príjmov, podobne otec, ktorý je vo výkone trestu odňatia slobody. Ani jeden z nich nevlastní žiadny majetok. Preto súd oboch rodičov voči maloleťmu dieťaťu zaviazal povinnosťou prispievať na jeho výživu minimálnym výživným. Súd považoval určené výživné za primeranú potrebám maloleťého dieťaťa, ako aj zárobkovým možnostiam a majetkovým pomerom rodičov. Vyživovaciu povinnosť súd upravil s účinnosťou od vydania neodkladného opatrenia, t.j. od 05.05.2023. Stretávanie sa rodičov s maloleťou súd neupravil a ponechal na vzájomnú dohodu s navrhovateľkou.

25. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trnave, písomne v troch vyhotoveniach. V odvolaní musí byť popri všeobecných náležitostiach (§ 127 Civilného sporového poriadku) uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže byť rozšírený len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Rozsahom odvolania nie je odvolací súd viazaný vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Odvolanie je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami, inak súd vyhotoví kópie odvolania na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj z dôvodu nesprávneho alebo neúplného zistenia skutočného stavu veci (§ 62 Civilného mimosporového poriadku).

Ak povinná osoba dobrovoľne nespĺní vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie podľa zákona č. 233/95 Z. z. v znení neskorších predpisov (Exekučný poriadok).

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvoде manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko.